

УДК 81'243:005,336.2]:004-051

**СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ЯК ПІДАГОГІЧНА УМОВА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
У ЗАКЛАДАХ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ КИТАЮ**

Чжан Цайджин, Л. Гризун

**CREATION OF AN INFORMATIONAL LEARNING ENVIRONMENT
AS A PEDAGOGICAL CONDITION FOR THE FORMATION OF STUDENTS'
FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE
AT THE INFORMAL EDUCATION INSTITUTIONS IN CHINA**

Zhang Caijing, L. Gryzun

У роботі розглянуто актуальну проблему формування іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) учнів в закладах неформальної освіти Китаю. У роботі обґрунтовано, що створення інформаційного освітнього середовища для формування ІКК учнів у закладах неформальної освіти Китаю як однієї із провідних педагогічних умов такого формування потребує окремого пророблення. Проведено аналіз особливостей іншомовної неформальної освіти в КНР, сформульовано сутність ІКК та визначено її основні компоненти. Проаналізовано сутність інформаційного середовища сучасного навчального закладу. Виокремлено складові такого середовища для успішного формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в закладах неформальної освіти Китаю. Висвітлено сутність і наповнення кожної складової середовища, спрямованої на формування відповідного компонента ІКК учнів: інформаційно-технологічна складова середовища призначена для формування та розвитку лінгвістичного компонента ІКК; мотиваційна складова, що є системою мотиваційних факторів, спрямована на формування соціолінгвістичного та прагматичного компонента ІКК учнів; комунікативна складова середовища має забезпечувати розвиток практично-діяльнісного компонента ІКК. Проаналізовано зв'язок між виокремленими складовими та їх багатофункціональність. Встановлено, що означене середовище має бути побудовано у такий спосіб, щоб надавати учням гнучкий та динамічний простір для навчання та спілкування. Воно має постійно розвиватися, оновлюватися, доповнюватися, зусиллями як викладацького складу, так і самих учнів. Отже, інформаційне освітнє середовище, структуроване і побудоване за такими засадами, можна розглядати як ефективний засіб розвитку ІКК учнів, адже воно є системою складових, скерованих на розвиток усіх компонент означеної компетентності у комплексі. Побудова та впровадження такого середовища слід вважати необхідною умовою формування та розвитку ІКК учнів у закладах неформальної освіти Китаю.

Ключові слова: іншомовна комунікативна компетентність, учні закладів неформальної освіти, неформальна освіта КНР, інформаційне освітнє середовище.

Чжан Цайджин, Гризун Л. Створення інформаційного освітнього середовища як педагогічна умова формування іншомовної комунікативної компетентності учнів у закладах неформальної освіти Китаю

The paper examines the actual problem of forming foreign language communicative competence (LCC) of students in non-formal education institutions in China. In the work, it is substantiated that the creation of an informational educational environment for the formation of students' LCC in non-formal education institutions of China as one of the leading pedagogical conditions for such formation requires a separate study. An analysis of the peculiarities of foreign language non-formal education in the People's Republic of China was carried out, the essence of LCC was formulated and its main components were determined. The essence of the information environment of a modern educational institution is analyzed. The components of such an environment for the successful formation of foreign language communicative competence of students in non-formal education institutions of China are singled out. The essence and content of each component of the environment, aimed at the formation of the corresponding component of the students' LCC, is highlighted: the information technology component of the environment is intended for the formation and development of the linguistic component of the LCC; the motivational component, which is a system of motivational factors, aimed at forming the sociolinguistic and pragmatic component of students' LCC; the communicative component of the environment should ensure the development of the practical-activity component of the ICC. The relationship between the isolated components and their multifunctionality was analyzed. It is established that the specified environment should be built in such a way as to provide students with a flexible and dynamic space for learning and communication. It must be constantly developed, updated, supplemented by the efforts of both the teaching staff and the students themselves. Therefore, the informational educational environment, structured and built according to such principles, can be considered as an effective means of developing students' LCC, because it is a system of components directed at the development of all components of the specified competence in a complex. The construction and implementation of such an environment should be considered a necessary condition for the formation and development of students' LCC in non-formal education institutions in China.

Key words: foreign language communicative competence, students of non-formal education institutions, non-formal education of the People's Republic of China, information learning environment.

Загальна постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Глобалізація світової спільноти, яка є головним трендом розвитку суспільства, впливає на всі сфери його життя, зокрема на освітню галузь. Зрозуміло, що іншомовна комунікація і, відповідно, іншомовна комунікативна компетентність стають сьогодні життєво необхідними. Це значною мірою детермінує пріоритетні вектори розвитку практико-орієнтованих досліджень у сфері мовної підготовки студентів на усіх рівнях освіти.

Аналіз сучасних економічних та освітніх тенденцій і викликів Китайської Народної Республіки засвідчує, що однією з провідних ініціатив є Belt Road Initiation (BRI) (Gong Xianjing, 2016; Wang Xinchun, Li Weibin, Mu Yanli, 2020), яка зорієнтована на багатосторонні зв'язки та співпрацю між Китаєм та іншими країнами, що мають на меті створення спільноти взаємних інтересів, політичної довіри, економічної та культурної інтеграції тощо. Отже, зазначена Ініціатива підвищує актуальність формування та розвитку іншомовної комунікативної компетентності у китайських студентів на усіх рівнях та у всіх формах освіти.

У зв'язку з цим, особливого значення в КНР набуває сьогодні розвиток навичок школярів з іншомовного спілкування в контексті вивчення різних

навчальних предметів, що сприятиме їх ефективному спілкуванню у процесі майбутньої професійної підготовки і діяльності. У цьому контексті саме неформальна освіта має значний потенціал щодо сприяння формуванню іншомовної предметно-орієнтованої компетентності учнів, що актуалізує обґрунтування та розроблення необхідних педагогічних умов для цього.

Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Відповідно до джерел (Gong Xianjing, 2016; Zhao, 2018; Wang Xinchun, Li Weibin, Mu Yanli, 2020; Wang Yijing, 2016), через сучасні вимоги, що висуваються зокрема економічною ініціативою BRI, вивчення та викладання іноземних мов у Китаї в шкільній формальній і неформальній освіті стикається з низкою проблем і можливостей водночас. Підкреслюється, що в умовах можливостей комунікації, торгівлі, економічної інтеграції та особистих зв'язків між багатьма країнами з їх національними мовами актуальність сприяння професійно-орієнтованому оволодінню іноземною мовою в Китаї стає все більш актуальною (Wang Xinchun, Li Weibin, Mu Yanli, 2020; Wang Yijing, 2016). Це вимагає нових дидактичних і методичних підходів до формування та розвитку іншомовної комунікативної компетентності, особливо на рівні старшої школи та коледжу, що є основою для майбутньої професійної підготовки в Китаї.

Аналіз сучасного стану викладання іноземних мов у контексті стандартів BRI (Gong Xianjing, 2016; Wang Xinchun, Li Weibin, Mu Yanli, 2020; Wang Yijing, 2016), дозволяє виявити комплекс завдань, які висувають перспективні вимоги щодо формування іншомовної компетенції студентів у процесі їх навчання. Серед зазначених викликів виділяють недостатнє розуміння актуальності формування компетенцій на рівні школи та коледжу, що призводить до відсутності належного академічного планування вивчення іноземних мов та неефективних реформ із нечіткою орієнтацією на конкретні цілі мовного навчання в китайських закладах освіти; недостатнє забезпечення відповідними навчально-методичними матеріалами та неефективне використання методів та механізмів мовного навчання в сучасних цифрових умовах тощо.

Крім того, найактуальнішою проблемою оволодіння іноземною мовою студентами китайських закладів освіти вбачається необхідність активного впровадження передових методик, які могли б допомогти трансформувати теоретичні мовні знання у навички продуктивного предметно-орієнтованого спілкування. У цьому контексті рекомендується ширше застосовувати можливості неформальної освіти за підтримки мережевих, мультимедійних та інших цифрових засобів, які мають великий потенціал з точки зору розвитку іншомовної комунікативної компетенції учнів (Gong Xianjing, 2016; Wang Xinchun, Li Weibin, Mu Yanli, 2020; Wang Yijing, 2016).

Проблеми формування іншомовної комунікативної компетентності учнів та студентів висвітлювалась у роботах Л. Лозинської, Н. Курах, І. Депчинської (2022), М. Лонг (Long, 2015), К. Чжао (Zhao, 2018) та інших вітчизняних та іноземних вчених. Аналіз психолого-педагогічних джерел з цієї проблематики (Кіш, 2017; Ставицька, 2013; Сура, 2003 та ін.) засвідчує сконцентрованість вчених та практиків на проблемах формування означеної компетентності тільки

засобами мовних дисциплін та їх недостатню увагу до необхідності і можливості її розвитку у предметно-орієнтованому контексті.

У більшості робіт іншомовна комунікативна компетентність (ІКК) розглядається як здатність здійснювати іншомовну комунікацію згідно із завданнями конкретних, проте штучно створених, ситуацій іншомовного спілкування (Gong Xianjing, 2016; Wang Yuanjuan, 2018). При цьому у навчанні школярів не відтворюється цілісний зміст предметно-орієнтованої і практично-спрямованої діяльності із залученням іншомовної комунікації. Вищевикладене актуалізує проведення аналізу сутності та особливостей ІКК учнів саме у цьому аспекті; виявлення можливостей неформальної освіти Китаю; створення освітнього середовища, націленого на розвиток означеної компетентності у процесі навчання учнів у закладах неформальної освіти.

Вивченню сутності освітнього середовища сучасного навчального закладу, вимог до його структури, ролі такого середовища у розвитку різноманітних компетентностей тих, хто навчається, а також обґрунтуванню підходів до його розробки присвячено низку досліджень вчених та педагогів-практиків. Питаннями безпосередньо практичної реалізації інформаційного навчального середовища займалися вчені Л. Білоусова і Л. Гризун, (Bilousova, Gryzun, 2022) А. Ворожбит (2018), Н. Гунько (2016), Н. Лобач (2014), О. Соколюк (2017), М. Топузов (2017) та інші.

Проте створення інформаційного освітнього середовища для формування ІКК учнів у закладах неформальної освіти Китаю як однієї із провідних педагогічних умов такого формування потребує окремого пророблення на основі вивчення сутності ІКК та особливостей саме неформальної мовної освіти Китаю.

Метою роботи є обґрунтування та розроблення основних складових інформаційного освітнього середовища для успішного формування іншомовної комунікативної компетентності учнів в закладах неформальної освіти Китаю.

Виклад основного матеріалу статті. У ході аналізу сучасних наукових та нормативних джерел, що регламентують неформальну освіту в КНР, встановлено, що неформальна освіта розуміється як процес додаткового цілеспрямованого навчання, виховання та розвитку молоді, організований поза межами змісту, форм і методів освітніх установ та державних інституцій (Литвиненко, 2018; Zhou Shiyu, 2023). Неформальна освіта є важливою складовою в системі підготовки учнів, особливо у контексті розвитку критичного мислення, творчості та самореалізації.

До основних переваг неформальної освіти, до якої в КНР належать недержавні навчальні заклади, дослідники відносять їх гнучкість та інноваційність, що дозволяє ефективніше впроваджувати новітні підходи та методи навчання.

Проте, у системі освіти Китайської Народної Республіки існують свої виклики та обмеження, які впливають на розвиток неформальної освіти. Зокрема, серед проблемних тем відзначають недостатню структурованість самої системи,

відсутність уніфікованих навчальних програм, у яких чітко визначено результати навчання, що недостатньо сприяє досягненню цілей сталого розвитку.

З іншого боку, з точки зору саме іншомовної неформальної освіти, це можна вважати перевагою, адже у такий спосіб досягається гнучкість програм та їх відкритість щодо узгодження із міжнародними мовними стандартами. Це є особливо актуальним для випускників загальноосвітніх закладів, яким необхідно скласти незалежний іспит з іноземної мови для успішного закінчення освітнього рівня, а багатьом учням – також і міжнародні іспити для навчання за кордоном та отримання більш кваліфікованої роботи.

Особливістю іншомовної неформальної освіти порівняно з освітою формальною можна вважати розмаїття форм навчання та гнучкість їх використання, яка виявляється у значно більшому виборі програм, часу, термінів і місця проведення занять, їхньою індивідуалізацією, більшою орієнтованістю на конкретні потреби й інтереси кожного учня.

У контексті іншомовної неформальної освіти, також важливо, що розмаїття форм навчання та інноваційні методики сприяють розвитку творчості учнів, їх критичного мислення, надаючи можливість застосовувати свої іншомовні навички у різних сферах предметної діяльності, включаючи більш широку соціалізацію та взаємодію з однолітками, сприяючи розвитку міжособистісних навичок.

Проте, слід зауважити, що вказані переваги неформальної іншомовної освіти КНР зможуть повною мірою сприяти формуванню іншомовної комунікаційної компетентності учнів тільки за певних дидактичних умов, однією з яких є створення інформаційного освітнього середовища, розробленого безпосередньо для формування означеної компетентності.

Беручи до уваги практичну спрямованість формування іншомовної комунікативної компетентності, у своїх попередніх роботах ми визначили її як здатність до ефективної діалогової взаємодії на основі комплексного застосування усіх компонентів комунікативної мовної компетентності з урахуванням вибору стратегій та форм спілкування для досягнення мети (Борова, Цайджин, 2023; Vilousova, Gryzun, 2022).

Наведені особливості іншомовної освіти учнів у закладах неформальної освіти Китаю зумовлюються інтегративною природою, структурою і особливостями означеної компетентності. Її структурними компонентами доцільно вважати лінгвістичний, соціолінгвістичний, прагматичний та практично-діяльнісний компоненти.

Лінгвістичний компонент ІКК охоплює знання (лексичні, граматичні, соціокультурні), а також усі засоби та елементи мови та мовлення, якими учень має володіти для здійснення ефективної комунікації. Важливим елементом тут є знання спеціалізованої (предметно-орієнтованої) лексики та граматичних категорій. Цей компонент є поєднанням спеціальних або предметних компетенцій з лінгвістичними.

Соціолінгвістичний компонент ІКК передбачає вміння учня коректно, доцільно та вміло використовувати мову як засіб комунікації у певному

суспільстві, спільноті або країні. Цей компонент охоплює знання з культури, краєзнавства, традицій, діалектів, історичної спадщини та особливостей життя суспільства, мову якого вивчає учень. Розвиток соціолінгвістичного компоненту ІКК учнів сприяє більш ефективному висловленню своїх думок іноземною мовою та розуміння думки опонента.

Із соціолінгвістичним компонентом тісно пов'язаний прагматичний компонент, який забезпечує вміння формування, організації та структурування повідомлень. Він передбачає вміння логічно та правильно висловлюватися, щоб співрозмовник міг повністю зрозуміти висловлене повідомлення. Цей компонент також формує усвідомлення цінності іншомовного професійного спілкування та можливостей досягнення бажаного результату засобами іншомовної комунікації, внутрішню потреби в такій комунікації, позитивну мотивацію до розвитку навичок іншомовного спілкування тощо.

Практично-діяльнісний компонент ІКК спрямований на формування здатності використовувати володіння іноземною мовою в практичній предметно-орієнтованій діяльності шляхом участі в різноманітних учнівських заходах (дослідницьких та практико-орієнтованих проєктах, конференціях, блогах тощо). Такі вміння виявляються через спроможність учня ефективно використовувати засоби іншомовної комунікації для презентації результатів власної (або командної) діяльності, ефективного спілкування під час обговорення, одержання та надання допомоги співучням тощо.

Отже, виходячи із сутності та структури ІКК, а також із особливостей її формування у закладах неформальної освіти Китаю, для успішного формування в учнів означеної компетентності необхідна реалізація комплексу педагогічних умов, сформульованих нами у попередніх роботах. Як відзначається в практико-орієнтованих дослідженнях, створення ефективних педагогічних умов в освітньому процесі є ключовим аспектом забезпечення якісної освіти та досягнення поставлених цілей. До таких умов нами віднесено, зокрема, забезпечення цілеспрямованої теоретико-методичної підготовки вчителів-фасилітаторів для здійснення освітньої діяльності з навчання іноземної мови; гнучка організація навчального процесу на основі залучення гібридного та змішаного типів навчання; забезпечення діалогової взаємодії вчителя та учнів на партисипативних засадах та інші (Борова, Цайджин, 2023).

Особливе місце у цьому комплексі педагогічних умов для успішного формування ІКК посідає створення динамічного, інтерактивного, ціннісно-орієнтованого інформаційного освітнього середовища. Це вимагає визначення його сутності і складу та розроблення його функціонального наповнення і взаємодії.

Вивчення таких понять як «освітнє середовище» та «інформаційне освітнє середовище» перебувають у центрі уваги багатьох дослідників.

Відповідно до джерел (Лобач, 2016), дослідники розуміють середовище як зовнішній простір для деякого об'єкта, який надає йому системно організовані складові та забезпечує умови для взаємодії об'єкта із складовими такого

простору. Відповідно, освітнє середовище трактується як комплекс умов для формування особистості за певним спрямуванням та можливостей для її розвитку, які закладені в просторово-предметному соціальному оточенні.

Крім цього, у багатьох дослідженнях наголошується, що освітнє середовище слід розглядати як сукупність матеріальних, просторово-предметних і соціальних складових у комплексі із міжособистісними відносинами. Отже, освітнє середовище є складною системою, що охоплює комплекс програмно-методичних, соціальних, організаційних та технологічних засобів і ресурсів, спрямованою на формування і розвиток особистості – суб'єкта означеного середовища. Усі його компоненти мають бути взаємопов'язаними, комплементарними і здатними чинити вплив на усіх суб'єктів даного освітнього простору.

Освітнє середовище навчального закладу як окремий вид функціонально доцільно розглядати одночасно як сукупність організаційно-педагогічних умов і факторів, а також як засіб навчання, що сприяє зростанню мотивації студентів та їх соціальної адаптації (Лобач, 2016; Гунько, 2016;).

Сьогодні в освітній практиці особливого значення набуває створення саме інформаційного освітнього середовища, що трактується як сукупність інформаційно-насичених складових і технологічних умов, що здатні забезпечувати процеси освітньої взаємодії між викладачем, студентом і засобами ІКТ, а також залучати студентів до навчально-пізнавальної діяльності. Таке середовище має сприяти формуванню особистості учнів та розвитку необхідних компетентностей. У загальному випадку, інформаційне освітнє середовище має надавати навчально-методичні засоби в електронному та (або) паперовому форматі, а також технічно-програмне забезпечення для зберігання, обробки та передачі актуальної навчальної предметно-орієнтованої інформації, що уможливорює оперативний доступ до потрібних навчальних ресурсів та сприяє освітній взаємодії, спрямованій на реалізацію завдань сучасної освіти.

Отже, сьогодні інформаційне освітнє середовище розглядається як визначальний фактор розвитку компетентностей студентів та учнів, що висуває вимоги до його створення у відповідності до сутності, структури і особливостей певної компетентності. У зв'язку з цим, у межах нашої роботи необхідним є визначення і побудова таких складових інформаційного освітнього середовища, які значною мірою будуть сприяти формуванню ІКК учнів у закладах неформальної освіти Китаю, відповідно до її компонентів, виокремлених вище.

Таким чином, до структури такого середовища слід включити інформаційно-технологічну, мотиваційну та комунікативну складові. При проєктуванні системи цих складових важливо забезпечити, щоб кожна складова була пов'язана з іншими, але крім цього утворювала б мікросередовище, всередині якого учні здійснюють навчальну діяльність, спрямовану на розвиток певного компонента ІКК (або їх сполучення). Розглянемо сутність, наповнення і призначення кожної складової інформаційного середовища для формування ІКК учнів у закладах неформальної освіти Китаю.

Чжан Цайджин, Гризун Л. Створення інформаційного освітнього середовища як педагогічна умова формування іншомовної комунікативної компетентності учнів у закладах неформальної освіти Китаю

Інформаційно-технологічна складова середовища, призначена для формування та розвитку лінгвістичного компонента ІКК учнів, надаватиме доступ до мовних тренажерів та гейміфікованих середовищ для поповнення знань і відпрацювання лінгвістичних навичок; програм-перекладачів та тезаурусів предметно-орієнтованих іншомовних інформаційних ресурсів; засобів для розвитку мовлення; іншомовних програмних засобів для візуалізації інформаційних процесів та полегшення вивчення різноманітних шкільних дисциплін; предметно-орієнтованих тренажерів для відпрацювання необхідних навичок; відкритих предметно-спрямованих курсів для школярів, що викладаються іноземною мовою. Таке інформаційно-технологічне забезпечення не тільки сприятиме набуттю та продуктивному удосконаленню ІКК, а й уможливить активну іншомовну предметно-орієнтовану діяльність учнів і сприятиме активному застосуванню набутих знань з іноземної мови для ефективного опанування шкільних дисциплін.

Мотиваційна складова інформаційного освітнього середовища, що є системою мотиваційних факторів для учнів, спрямована на формування соціолінгвістичного та прагматичного компонента ІКК учнів. Мотиваційна складова надає засоби залучення учнів до соціокультурних та предметно-орієнтованих мовленнєвих навчальних ситуацій, які спонукають їх до висловлювання власних думок та підтримки діалогу з різноманітної тематики, реферування іншомовних джерел, використання іншомовних навчальних середовищ, навчання на іншомовних курсах, підготовки публікацій іноземною мовою. В результаті запровадження означених мотиваційних факторів учні отримують бонуси та інші винагороди, які сприяють формуванню їх позитивного ставлення до вивчення іноземної мови та її застосування як засобу комунікації у процесі розв'язання предметно-орієнтованих завдань, усвідомленню цінності іншомовного спілкування у мультикультурному контексті та можливостей досягнення бажаного результату. До важливих мотиваційних факторів слід віднести також відгуки учнів та випускників, які вже отримали досвід реальної діяльності в учнівських міждисциплінарних проєктах, що передбачали володіння іноземною мовою, пройшли іншомовні курси або отримали інший досвід діяльності, яку їм вдалося успішно виконувати, завдяки володінню іноземною мовою. Це забезпечить трансформацію мотивації до навчання у практико-орієнтовану мотивацію.

Комунікативна складова середовища, що розглядається, має забезпечувати розвиток практично-діяльнісного компонента ІКК. Ця складова, за сутністю, є онлайн платформою для проведення предметно-орієнтованих учнівських заходів іноземною мовою (міні-конференцій із захисту результатів виконаних проєктів, вебінарів, блогів, веб-квестів тощо) за різноманітною тематикою. У такий спосіб учні зможуть розвивати та удосконалювати свої уміння іноземної комунікації в учнівській спільноті у межах позааудиторної роботи, а також розширювати свої зв'язки із іноземними друзями, які мають спільні інтереси.

Слід підкреслити, що визначення складових інформаційного освітнього середовища є дещо відносним. Кожна складова, будучи пов'язаною з іншими і доповнюючи одна одну, виконує комплекс функцій, що сприяють розвитку усіх компонентів ІКК учнів. Крім цього, середовище має бути побудовано у такий спосіб, щоб надавати учням гнучкий та динамічний простір для навчання та спілкування. Воно має постійно розвиватися, оновлюватися, доповнюватися зусиллями як викладацького складу, так і самих учнів.

Отже, інформаційне освітнє середовище, структуроване і побудоване за такими засадами, можна розглядати як ефективний засіб розвитку ІКК учнів, адже воно є системою складових, скерованих на розвиток усіх компонент означеної компетентності у комплексі. Побудову та впровадження такого середовища слід вважати необхідною умовою формування та розвитку ІКК учнів у закладах неформальної освіти Китаю.

Висновки й перспективи подальших розвідок у даному напрямі. У роботі обґрунтовано, що створення інформаційного освітнього середовища для формування ІКК учнів у закладах неформальної освіти Китаю як однієї із провідних педагогічних умов такого формування потребує окремого пророблення. Проведено аналіз особливостей іншомовної неформальної освіти в КНР, сформульовано сутність ІКК та визначено її основні компоненти.

Проаналізовано сутність інформаційного середовища сучасного навчального закладу. Виокремлено складові такого середовища для успішного формування іншомовної комунікативної компетентності учнів у закладах неформальної освіти Китаю. Висвітлено сутність і наповнення кожної складової середовища, спрямованої на формування відповідного компонента ІКК, проаналізовано їх зв'язок.

Перспективи подальших розвідок убачаємо в розробці всього спектру педагогічних умов формування ІКК учнів у закладах неформальної освіти Китаю та експериментальній перевірці їх ефективності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Борова, Т., & Чжан Цайджин. (2023). Моделювання процесу формування іншомовної комунікативної компетентності в учнів в умовах неформальної освіти. *Інноваційна педагогіка*, 1(57), 151–155. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/57.1.30>
- Ворожбит, А. (2018). Веб-орієнтоване інформаційно-освітнє середовище закладу освіти. *Інформаційні технології в освіті*, 3(36), 20–29. <https://doi.org/10.14308/ite000671>
- Гулько, Н. (2016). Сучасне інформаційно-освітнє середовище як фактор удосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутнього викладача. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*, (3), 43–49. <http://nzp.tnpu.edu.ua/article/view/63761>
- Кіш, Н. (2017). Онтогенетичний аналіз проблеми формування культури іншомовного професійного спілкування в підготовці майбутніх інженерів. *Народна освіта*, (1(31)), 74–80.
- Литвиненко, І. М. (2018, 31 липня). *Неформальна освіта (визначення)*. Всеосвіта. <https://vseosvita.ua/library/neformalna-osvita-viznacenna-31773.html>
- Лобач, Н. (2014). Освітнє середовище як засіб формування інформаційно-аналітичної компетентності студентів. *Наукові записки ФМФ ЦДПУ. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*, 1(5), 42–46. <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/NZ-PMFMTO/article/view/194/0>
- Лозинська, Л. Ф., Курах, Н. П., & Депчинська, І. А. (2022). Формування іншомовної комунікативної компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови. *Академічні студії. Серія "Гуманітарні науки"*, (1), 245–252. <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2022.1.38>
- Соколюк, О. (2017). Інформаційно-освітнє середовище навчання в умовах трансформації освіти. *Наукові записки ФМФ ЦДПУ. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*, 3(12), 48–55. <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/NZ-PMFMTO/article/view/1277>
- Ставицька, І. В. (2013). Іншомовна компетентність: місце дефініції у термінологічному полі сучасних наукових суджень. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, (4(30)), 280–286. http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2013_4_36
- Сура, Н. А. (2003). Іншомовна професійна компетентність: головні принципи та компоненти процесу навчання професійно-орієнтованого спілкування. *Вісник Луганськ. держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка*, (4(60)), 190–192.
- Топузов, М. (2017). Проектування інформаційно-освітнього середовища навчальних закладів у сучасному суспільстві. *Український педагогічний журнал*, (1), 26–36. <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/514>
- Bilousova, L. I., & Gryzun, L. E. (2022). Creation of an information learning environment to support the development of foreign language professional competence of pre-service IT specialists. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, (59), 7–18. <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2022.59.01>
- Gong, Xianjing. (2016). The Study on Japanese Universities of Language and Culture's Teaching and Research for Some Countries along the "One Belt and One Road". *Foreign Language Teaching and Research*, (5), 755–764. https://caod.oriprobe.com/articles/50028225/ri_ben_gao_xiao_yi_dai_yi_lu_yan_xian_guo_ji_a_yu.htm
- Long, M. (2015). *Second Language Acquisition and Task-Based Language Teaching*. Wiley-Blackwell.
- Zhou, Shiyu. (2023). Formal, nonformal and informal education in China. In S. Yacob et al. (eds.), *Proceedings of the 2023 7th International Seminar on Education, Management and Social*

Sciences (ISEMSS 2023) (p. 451–461) (p. 451–461). https://doi.org/10.2991/978-2-38476-126-5_53

- Zhao, X. (2018). Foreign language teaching in universities Based on the “Belt and Road” Initiative. *Journal of Jiangxi Vocational and Technical College of Electricity*, (8), 23–24.
- Wang, Yijing. (2016). The Study of International Foreign Language Training under the Background of “One Belt, One Road”. *Journal of Higher Education*, (9), 1–3.
- Wang, Xinchun, Li, Weibin, & Mu Yanli. (2020). Foreign language teaching at college level in China under the background of the Belt and Road initiative. In *Proceedings of the 2nd International Conference on Literature, Art and Human Development (ICLAHD 2020)* (p. 644–648). <https://doi.org/10.2991/assehr.k.201215.517>
- Wang, Yuanyuan. (2018). The study of integrated talents training strategies in vocational colleges under the background of the “Belt and Road” initiative. *Overseas English*, (2), 38–39.

REFERENCES

- Borova, T. A., & Zhang, Caijing. (2023). Modelling of the process of foreign language communicative competence development in students in the conditions of informal education. *Innovate Pedagogy*, 1(57), 151–155. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/57.1.30> [in Ukrainian]
- Vorozhbyt, A. (2018). Web-oriented information-education environment of the institution of general secondary education. *Information Technologies in Education*, 3(36), 20–29. <https://doi.org/10.14308/ite000671> [in Ukrainian]
- Gunko, N. (2016). Modern informational and educational environment as a factor of improvement of future university teacher’s professional training. *The Scientific Issues of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: pedagogy*, (3), 43–49. <http://nzp.tnpu.edu.ua/article/view/63761> [in Ukrainian]
- Kish, N. (2017). Ontogenetic analysis of the problem of the formation of a culture of foreign language professional communication in the training of future engineers. *Narodna osvita*, (1(31)), 74–80.
- Lytvynenko, I. M. (2018, July 31). *Non-formal education (definition)*. Vseosvita. <https://vseosvita.ua/library/neformalna-osvita-viznacenna-31773.html> [in Ukrainian]
- Lobach, N. (2014). The educational environment as a means of forming students' informational and analytical competence. *Naukovi zapysky FMF TsDPU Serii: Problemy metodyky fizyko-matematychnoi i tekhnolohichnoi osvity*, 1(5), 42–46. <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/NZ-PMFMTO/article/view/194/0> [in Ukrainian]
- Lozynska, L. F., Kurakh, N. P., & Depchynska, I. A. (2022). Formation of foreign language communicative competence of students in the process of foreign language learning. *Academic Studies. Series “Humanities”*, (1), 245–252. <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2022.1.38> [in Ukrainian]
- Sokolyuk, O. (2017). Information and educational environment in the conditions of transformation of education. *Naukovi zapysky FMF TsDPU Serii: Problemy metodyky fizyko-matematychnoi i tekhnolohichnoi osvity*, 3(12), 48–55. <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/NZ-PMFMTO/article/view/1277> [in Ukrainian]
- Stavytska, I. (2013). Foreign language competence: the place of definition in terminology field of modern scientific statements. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, (4(30)), 280–286. http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2013_4_36 [in Ukrainian]
- Sura, N. A. (2003). Foreign language professional competence: the main principles and components of the process of learning professionally oriented communication. *Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko State University*, (4(60)), 190–192. [in Ukrainian]
- Topuzov, M. (2017). Projecting informational and educational environment of the educational establishments in the modern society. *Ukrainian Pedagogical Journal*, (1), 26–36. <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/514> [in Ukrainian]

Чжан Цайджин, Гризун Л. Створення інформаційного освітнього середовища як педагогічна умова формування іншомовної комунікативної компетентності учнів у закладах неформальної освіти Китаю

- Bilousova, L. I., & Gryzun, L. E. (2022). Creation of an information learning environment to support the development of foreign language professional competence of pre-service IT specialists. *Means of Academic and Scientific Research Work*, (59), 7–18. <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2022.59.01>
- Gong, Xianjing. (2016). The Study on Japanese Universities of Language and Culture's Teaching and Research for Some Countries along the "One Belt and One Road". *Foreign Language Teaching and Research*, (5), 755–764. https://caod.oriprobe.com/articles/50028225/ri_ben_gao_xiao_yi_dai_yi_lu_yan_xian_guo_ji_a_yu.htm
- Long, M. (2015). *Second Language Acquisition and Task-Based Language Teaching*. Wiley-Blackwell.
- Zhou, Shiyu. (2023). Formal, nonformal and informal education in China. In S. Yacob et al. (eds.), *Proceedings of the 2023 7th International Seminar on Education, Management and Social Sciences (ISEMSS 2023)* (p. 451–461) (p. 451–461). https://doi.org/10.2991/978-2-38476-126-5_53
- Zhao, X. (2018). Foreign language teaching in universities Based on the "Belt and Road" Initiative. *Journal of Jiangxi Vocational and Technical College of Electricity*, (8), 23–24.
- Wang, Yijing. (2016). The Study of International Foreign Language Training under the Background of "One Belt, One Road". *Journal of Higher Education*, (9), 1–3.
- Wang, Xinchun, Li, Weibin, & Mu Yanli. (2020). Foreign language teaching at college level in China under the background of the Belt and Road initiative. In *Proceedings of the 2nd International Conference on Literature, Art and Human Development (ICLAHD 2020)* (p. 644–648). <https://doi.org/10.2991/assehr.k.201215.517>
- Wang, Yuanyuan. (2018). The study of integrated talents training strategies in vocational colleges under the background of the "Belt and Road" initiative. *Overseas English*, (2), 38–39.

Чжан Цайджин

здобувачка PhD кафедри педагогіки,
іноземної філології та перекладу,
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця.
м. Харків, Україна

Zhang Caijing

PhD student at the Department of pedagogy,
foreign philology and translation, Simon
Kuznets Kharkiv National University of
Economics.
Kharkiv, Ukraine

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0002-8258-0015>

e-mail: zcj399489@163.com

Людмила Гризун

Професор кафедри інформаційних систем,
професор кафедри педагогіки,
іноземної філології та перекладу,
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця.
м. Харків, Україна

Liudmyla Gryzun

Professor at the Information systems
Department, professor at the Department of
pedagogy, foreign philology and translation
(part-time), Simon Kuznets Kharkiv National
University of Economics.
Kharkiv, Ukraine

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0002-5274-5624>

e-mail: Lgr2007@ukr.net